

történeteket illetékesebb helyen, az országgyűlésen szóba fogja hozni. Ezután a bizottság tudomásul vette a miniszterelnök nyilatkozatát és a tételt változatlanul elfogadta. (De hát az országgyűlés napirendjére felkerült hadd mosakodjék a közvélemény színe előtt a kormány amelyre igazán illik a bibliai talált megjegyzése: »Szemeik vannak, de nem látnak, fülük vannak, de nem hallanak.« Ezek. 12 : 2. »Vakok, kik szeretik a sötétséget.« Jan. 3 : 19 »A kik megvakultak és megvakítottak egyebeket is.« Esa, 29 : 9 »Vak vezet a vakot mindkettő a verembe esett.« Mat. 15 14.)

A pénzügyi bizottság ülése szept. 22.

A törvény előkészítés és szerkesztés céljaira előirányzott összeget Komjáthy történelmének tartja, mert ez csak egyesek jutalmazására szolgál, akik akkor jóbarátok de azután ellenségekké lesznek.

Perczel miniszter utal arra, hogy a tétel már le van szállítva tizenötezer forinttal tizezre, a melynek egy részét forrásmunkák beszerzésére s az előadói tervezetek kézirat gyanánt való nyomtatására használják fel.

A tételt megszavaztatott.

A vármegyék dotációjánál Komjáthy nem helyesli, hogy éppen a gazdagabb vármegyék jobban dotálják, mint azokat a határszéli szegény megyéket, amelyekben pedig a közigazgatásnak sokkal terhesebb feladatai vannak.

A reform megtörténteig mindent meg kellene tennie a kormánynak a közigazgatási helyzet javítására. Felhozza ezután a választók összeírásánál gyakran előforduló visszaéléseket s rámutat egy égető serebre, az árvapénzek kezelésére, a mit nézete szerint talán az adóhivatalokra lehetne bizoni.

Perczel miniszter nem tagadja, hogy a szükséglethez és célokhoz képest nem nagy az a 160000 frtnyi összeg, mellyel a dotációt emelte maga sajnálja legjobban, hogy nem preliminarhatott többet, de ezzel is lehetséges lesz, legalább a legégetőbb szükségleten segíteni.

Belátja szóló, hogy a vármegye tisztviselő személyzete s dotációja nem áll arányban s a felemelt dotációval ezt az aránytalanságot igyekszik kevésbé szembeszökővé tenni s az égetőbb hiányokat orvosolni. A választók összeírására nézve utasítást adott,

tisztán van előttem. Ki gondolta volna, hogy II. Lajos bajor király mint a mi II. Lajos királyunk, az iszapban lelje halálát, de még unoka-nővére, a mi felejtethetetlen Erzsébet királynénk élete is a genfitő partjához legyen kötve!

A mese a tündéreket és palotáit a víz alá rejti; lehet, hogy hullám sem támadna a felülelén, ha ók nem mozognának alatta, mint a szinpadon. . .

Jó lesz a fátolt hoszában alkalmazni? — Nem; hadd fussa tekervényesen körül a gyász, mint elete, mely a meyerlingi katasztrófa óta jó utra nem találta. A zászló vegen a fátolt hadd lógjon . . . tüntessék ki, hogy bánatunknak nincsen hosza vége . . . teik a negyven méter krepp-ből.

De mégis megállj, a nemzetére mit tesszünk? Akasszunk legalább is hat métert a nyakába, a hét vezér, vagy hét gonosz emlékére. Tudod édesem, hogy a nemzet i magában gyász.

Egy! — fel, Kettő! — le, három! — kanyarodás! . . . pont! . . . és ezzel a dráma próbának vége. . .

Aludj csendesen jó királyné. A bő balzsamból, mit a baza milliói szivebe csepegtetél jutott belőle utoljára Néked is. — Nem vagy te, jó boldogult deóro még diban is csak mert köztül s nyugalozterett Fiaid boldkké élni fogsz ü mint

hogy szigorúan a törvény rendelete szerint járjanak el.

Az árvapénzek kezelésére nézve különösen az ideit igen szomorú jelenségeket tüntet fel, de e tekintetben is úgy a megtorlás, mint a kartérités tekintetében is megtörténtek a legszigorubb intézkedések.

A dolog vegstadiuma kétségtelenül az adóhivatali kezelés lesz, de ezt sem lehet minden visszaélést kizáró panaceának tekinteni.

A tétel ezek után megzavaztatott.

A főispánoknál Hegedűs Sandor megjegyzi, hogy nem kifogásolhatja a hódmezővásárhelyi főispáni állás szervezését, kéri azonban a minisztert, hogy ha új állást akar szervezni ezt az előirányzat aikatmával tegye, hogy a törvényhozás azt konrolálhassa.

Perczel miniszter válaszolja, hogy a főispánok állása hetvenben van megállapítva s a miniszternek e szám keretén belül megvan a törvényes felhatalmazása.

Komjáthy a közigazgatás javítására véli fordíthatónak az összes főispáni dotációt, mert ő még oly főispánt soha sem látott, a kinek működéséből bármi haszna lett volna a közigazgatásnak s az egész működésükből több hasznót még nem vett észre, mint azt, hogy egy hajdu vagy kettő czifrabban van felöltözötve, mint a többi.

Pulszky úgy véli, hogy ebben a kérdésben a tapasztalatai nem egyeznek meg az ország kilencz tizedrészenek tapasztalataival. Nem akar egyes példákra hivatkozni, de bátran állithatja, hogy alig van ember az országban, aki valamely vármegye felvirágzását vissza ne vezetné a vármegyének élen álló főispán működésére s kezdeményezésére. Ezt a kérdést szóló a közigazgatás rendezésig a discussióból bátran kihagyhatónak véli.

Komjáthy felemlíti a főispánoknak a candidationális joggal való gyakorlati visszaéléseit, a melyek egyenesen kijátszák a szabad választás jogát. Elvárja a minisztertől, — hogy bizalmas rendeletben figyelmeztetni fogja őket, hogy e joggal óvatosan éljenek.

Perczel miniszter a főispánokat körmonfont mameluk alakoskodásokkal veszi oltalmába, a főispáni állást nagyon is szükségesnek tartja s azt hiszi, hogy Komjáthy maga is elszomorodnék, ha a főispáni állást megszüntetve látna. Abban, ami Magyarországon az utóbbi időkben történt, nagy részüket a nagy érdemeik vannak a főispánoknak. Ami a candidationális jogot illeti, szóló minden alkalommal figyelmezteti a főispánokat, hogy e joggal a legdiskreterben s mindig a közérdek javára éljenek.

Az anyakönyvi kiadásoknál Komjáthy egy jogállamban türhetetlennek tartja, hogy egyes emberek, bármily magas állást foglaljanak is el egyházi téren, körlevelekben az állami törvények ellen agitálhassanak.

Perczel miniszter válaszolja, hogy a kormány az egyházi törvények végrehajtásának teren a legkonkcionásabb eljárást tűzte ki feladataul s ezt követte is minden tényében és intézkedésében. Evvel szemben ismételve tapasztalta, hogy egyesek ezt kizsákmányolják. Tudomására jutott nevezetesen az az eset, hogy egyházi büntetésekkel fenyegettetnek, a kik az anyakönyvi bejegyzést aláírják. Oly eljárásnak tartotta ezt, a melyet a kormány minden béküekenysége mellett sem nezhel el s ennél fogva meg is tette a lépéseket arra nézve, hogy az illető felelősségre vonassék, (Általános helyeslés.)

A tételt megszavaztatott.

A szinművészeti kiadásoknál Kossuth kérdést intéz a miniszterhez ez iránt, mikor fog felépülni az új nemzeti színház. Az operának nagy szubvencióját nem tartja arányban állónak avval a csekély összeggel, melyet a vidéki színészet segélyezésére fordítanak.

Perczel miniszter válaszolja, hogy a színház építésének kérdése folyton tanul-

mányozás tárgya, de e tekintetben különösen a legutóbbi két év pénzügyi kezelésének aggyalos eredményei után óvatossággal kell eljárni. Miert is szóló ma még nem nyilatkoznak az iránt, hogy mikor fog történni az építkezés. A vidéki színészet ügye ké segkivül sok kívánni valót hagy fenn, de a mig a szervezésnek folyamában levő kérdése meg nem oldatik, s a territorialis rendszer kereztül nem lesz vive, a segélyezés további ennelését nem tartaná szóó indokoltnak.

A tételt megszavazta a bizottság.

A közegészségi kiadásoknál Komjáthy felhívja a miniszter figyelmét arra, hogy az élelmi szerek hamisítása ellen a legnagyobb szigorral járjon el, hogy a budapesti építési szabályok felszegése valóságos forrása a betegségeknek, a vidéken pedig egyáltalán nincsenek építészeti szabályok. A miniszter figyelmébe ajánlja továbbá a lelenz ügyet és az ivóvíz kérdésének országos rendezését.

Matlekovicsnak a pellagra ellen való intézkedések s Farbakynak a lelenzügy tárgyában való felszólalásai után Perczel utal arra, hogy a belügyi kormányzat a közegészségügy kérdéseit minden telelhető gondal törekszik ellatni.

Az élelmi szerek hamisításának a legnagyobb erelylyel veszi elejét s a lakásviszonyok javítására is, amey voltaképp autonóm jogkörbe tartozik, megtesz minden lehető; az ivóvíz-viszonyok javítását s ártezi kutak furatását évenkénti segélyezéssel mozdítja elő. A pellagra veszélyességére s a kukoriczaval való taplakozás ilyen következéseire nyomatékosan felhívta az illető vidékek lakossága figyelmét.

A pellagra betegek gyógyításáról az országos betegapalasi alap jövő évi bevételeinek terhere fog gondoskodni. Ami pedig a lelenzügyet illeti, az a meggyőződése, hogy mintsem a rende kezelésre álló alapokat költséges nagy lelenzhez építésére használna fel, — inkább segélyezi a Fehér-kereszttegyület s mindazon egyesuleteket, melyeknél 3 lelenzert tart el azon költségből, amibe állami kezelés mellett egy lelenz kerülne.

A tételt megszavazta a bizottság s ezzel kapcsolatban megadati javasolja a miniszternek a felhatalmazást arra, hogy az országos betegapalasi alap bevételeire es kiadásaira 3%-os pótdadó az 1898. XXI. t.-cz. 2. §-a alapján 1899. évi jan. 1-től kezdődő hatályiái beszedesek.

A csendőrségi kiadásokat Kossuth Ferencnek a csendőrség szolgálatai viszonyaira s Komjáthy nak különösen a hatarszelen a csendőrsök szaporítására s a hivatásuk áldozatai esett csendőrök családjanak ellátására, valamint a csendőri visszaélések szigorú megtorlására vonatkozó felszólalásai es Perczel miniszter felvilágosításai után megszavazta a bizottság.

A fő es szekvárosi államrendőrség szükségleténél Komjáthy nagyon csekélynek tartja a rendőrség fizetését s azt tartja, hogy ily fizetéssel lehetetlen alkalmas egyneket táálni erre a szolgálatra. Perczel miniszter felvilágosításai után a tétel megszavaztatott.

A tárcza többi tétélei Komjáthy nak a szegényügyre s Papp Géának a torontalmegyei jegyzői tanfolyam nagyobb mérvű segélyezésére vonatkozó felszólalásai után változatlanul megszavaztatván, a kereskedelmi es földmívelési tárczák költségvetésének tárgyalása ma d. u. 5 órára tüzetett ki s ezzel az ülés véget ért.

KÜLFÖLD.

Török mosakodás, Konstantinápolyból táviratozzák: Hivatalos tö.ök körökben nagy határozottsággal tiltakoznak a kandiai oszman helyőrségek a legutóbbi zavargások alkalmával tanúsított magatartásáról több helyen, de különösen az angol sajtóban terjesztett hírek ellen es a leghatározottabban állítják, hogy a török csapatok, amelyek nagyban hozzájárultak a rund helyreállításához, teljesen kor-

rekt magatartást tanusítottak és ezt minden informált helyen elismerték, Határozottan állítják továbbá, hogy most már konstataáltak, hogy a krétai muzulmánok első csődületi a zavarások első napján csak fegyvertelen emberekből állottak. Csak midőn szétakarták őket osztani s e közben három muzulmán megölték, gyűltek össze más muzulmán csoportok, most már fegyveresen, de valószínűleg akkor sem került volna verengésre a dolog, ha Kandia keresztény lakosai házaikból nem lőnek a mohamedánokra, ami a végzetes összeütközést előidézte.

Uj monopoliomok Romániában. A román kormány, — mint a «Kell. Ért.»-nek Bukarestből jelentik, — előkészületeket tesz két új monopoliom behozatalára. Az egyik a szesz monopoliom, a másik a szivarka-papír monopoliom. A szivarka-papír monopoliom a románokat nem igen érdekli, minthogy az országban ilyen nem gyartanak, hanem a szükségletet külföldről való behozattal fedezik. Annál nagyobb nyugtalanságot sőt elégedetlenséget keltett a szesz monopoliom terve, kivált termelők körében. — A román kormányt a szesz monopoliom behozatalára az orosz kormány példája készítette. Oroszországban ugyanis 1895-ben négy kormányzóságban behozták a monopoliomot, állítólag jó eredményeket tudnak minden tekintetben felmutatni.

Külföldi testvéreink gyászja. Erzsébet királyné 6 felsege gyászos elhunytá emlékére a bukaresti magyar kolónia tagjai tegnapi délután, e. gyászistentiszteletet tartottak a Baratria templomban. Ez alkalomból a templomot gazdagon díszítették virágokkal és lombkoszorúkkal, a falakat pedig gyászleppel vonták be. A gyászbeszédet Bálint János s. lelkész magyar nyelven tartotta, ki szívrehatóan ecsetelte a mély fájdalmat, mely minket magyarokat ért királynénk elvesztése által. A gyászistentiszteletet magyar karékekkel fejezték be.

Táviratok.

Dreyfus ügy.

Páris, szept. 23. (Debr. ered. táv.) A rendőri fenyítőbírósg megkezdte Piquart és Leblois bünpörének tárgyalását. A tárgyalás folyamata alatt Piquart beszédében a többek közt a következő megépő nyilatkozatot tette: Én sohasem fogom magamat felakasztani, mint Lemerrier, valamit sohasem fogom beretvával elvágni a nyakamat, mint Henry ezredes. Én nem leszek öngyilkos. Határoztam el, hogy a halálra ítélt vagyok, de a kórházban én öltetem meg magam a t.

A törvényszék ezután kimondotta a tárgyalás elhalasztását.

Páris, szept. 23. (A Debr. ered. táv.) A Dreyfus pör revízióját itt már oly biztosra veszik, hogy a lapok köztük a Figaro is tudósítokat küldött el Cayeunebe, hogy Dreyfus visszahozásáról kimerítő jelentéseket adhasson.

Kréta.

London, szept. 23. A Reuter ügynökségnek rendkívüli párisi forrásból jelentik; Hír szerint Németország és Ausztria-Magyarország visszautasították a többi négy hatalmasságnak azt a javaslatát, hogy csatlakozzanak a krétai kérdés együttes rendezéséhez, viszont azonban megígérték, hogy a szultánt ellenállás esetén nem fogják támogatni. A négy hatalom javaslatának természetét még nem ismerik, de bizonyosra veszik, hogy az első lépés a szigetén levő török csapatok s hivatalnokok eltávolítása lesz.

Olaszok üldözése.

Linzi, szept. 28. Egy idevaló lapnak az a jelentése, hogy Braunauban és Scharflingban, valamint a grein-dimbachi országot építésénél az olasz munkások ellen kihágások fordultak elő, a helyszínen szerzett értesülés szerint nagyon is tulzott, mert nagyrészt közönséges korcsmai kihágásokról van szó. Különböző intézkedéseket tettek az olasz munkások védelmére.

Eötvös Károly bizalmatlansága.

Budapest, szept. 23. A Debr. er. táv. Eötvös Károly függetlenségi képviselőnek a kormány ellen irraoyuló bizalmatlan-agi javaslatát ma tárgyalták. Bánffy a vádindítványra azt felelte, hogy a vánterület kérdésében nem tud nyilatkozni, mert a külön vánterületre vonatkozó törvényjavaslat még ma nincs készen. A vádindítványt mindezek dacára a kormányparti nagy többség elvetette s Bánffynak bizalmat szavazott.

H I R E K.

* **Kegeyetes intézkedések** istenben boldogult Erzsébet királyasszonyunk emlékezetére. — A B i k u r - C h ó l i n - debreczeni izr. betegsegelyző egylet választmánya f. hó 22-én tartott üléseben adott emlékü királyasszonyunk emlékezetére nevezve a következőleg határozott:

1. Isteben boldogult Erzsébet királyasszonyunk fejtethetlen emléket jegyzőkönyvben megörökítette.

2. A királyné lelkiüdvéért 30 napig halotti ima (»K a d i s c h.«) mondatik a templomban.

3. A Budapesten felállítandó »Erzsébet-szobor«-ra 20 korona adományoztatik, mely összeg a helybeli polgármesteri hivatal útján jut rendeltetési helyére.

* **Emberbarátok figyelmébe.** E l e k István, 57 éves szélütött csizmadia, kit a városi szegényházban gondoznak — midőn a szegények házába bement, oda vitte magával 11 éves fiát Istvánt, ki jelenleg az 5-ik elemi osztályba jár. Mivel azonban egyfelől a gyermeknek onnan az iskolába való járatása igen terhes s a szükséges tanszerekkel nem látható el, másfelől az intézet szabályai nem engedik meg, hogy ott ilyen gyermekek helyeztessenek el: az intézet gondnoka az emberbarátok könyörületes szívéhez fordul, hogy a csinos arczu, egészséges gyermekek örökbe fogadják. Ki örökbe fogadni hajlandó, az jelentkezék a mezőrendőrkapitányságnál.

* **Értesítés.** A város tulajdonát képező üggyevezett C s ü r h é s h á z (Csapó-utca 3177.) elidegenítése felett a névszerint való szavazásnál másodikbéli megartása a szeptember 29-ikén tartandó rendes közgyűlés napirendjére tűzött ki.

* **Tolvaj napszámos.** N a g y Ferencz napszámos, Mező Csáti lakos, tegnap a déli órákban betért B e r g e r Adolf bormérésébe s ott egy öltönyt 5 frtet megvételre kiúált. Berger, kinek az öltönyt megtetszett, meg is vette. Nagy Ferencz szután elment a Csapó-utczán kívül épülő lovassági laktanyához, hogy az ottani kintinosnál zálogban levő könyvét kiváltsa. E közben a bormerő megmutatta a megvett öltönyt Varga T. rendőrnek, ki előt a ruha gyanusnak tűnt. E gyanuját növelte az a körülmény is, hogy a Nagy által ott hagyott csomagban megtalált egy C s a b a i Mihály nevére kiállított munkás igazolványt, mely még augusztus 21-én egy zsákkal együtt elveszett, melyben öltöny, kalap és uj fekete guba is volt. A rendőr ezek után kérdőre vonta a viszatérő Nagy Ferenczet, ki eleinte konokul tagadott mindent, később azonban, keresztkérdések által zavarba hozatva, beismerete, hogy a fent nevezett tárgyakat ellopta. Azonnal letartóztatták. A tolvaj napszámust a kir. ügyészségnek adják át.

* **Tűz.** Vörös kakas pusztított ma Ládányban D é z s i Adolf tanyáján. A tűz, mely ismeretlen okból keletkezett, 1300 frt értékű takarmányt hamvasztott el.

* **Vívó tanfolyam.** A debreczeni torna egylet kebelében fennálló vívótanfolyam N a g y Kalman egyleti vívómester vezetésével alatt megkezdte működését. A vívó órák hétfőn, szerdán és pénteken este 1/2 órától 9-ig tartanak, ugyan ekkor fogadtatnak el a beiratkozások is.

* **Gyászhir.** Özv. Horváth Karolyné urnőnek ma hajnali 3 órakor történt elhunytá alkalmából, gyermekei és hozzátartozói a következő szomorú jelentést adták ki: »Mély fájdalomtól megőrt szívvel tudatjuk a szere-

tett jó anya, testvér, nagynéne, sógornő és rokon, néhai özveggy Horváth Karolyné, szül. Telegdi K. Terézia urnőnek f. hó 23-án reggeli 3 órakor életének 73. özvegységének 38. éveben, 10 napi szenvedés után bekövetkezett csendes elhunytát. Kedves halottunk földi részei f. hó 24. d. u. 3 órakor fognak az ev. ref. vallás szerint Széchenyi-utca 16. sz. hazunknál tartandó ima után, a Kossuth-utczai temetőbe örök nyugalomra helyezetteti, mely végtisztességgelre rokonainkat, ismerőseinket bánatos szívvel meghívjuk, ismerőseinket bánatos szívvel meghívjuk, ismerőseinket bánatos szívvel meghívjuk. Kelt Debreczen. 1898. szept. 23-án. Bánatos leánya: Horváth Ilona férjével Tóth Zsigmonddal és gyermekeivel. Testvere: özv. Borsody Józsefné Telegdi K. Juliánna. Unokahuga: Telegdi K. Ilona férjével Lévy Ferenczel és gyermekeivel. Sógornője: özv. Telegdi K. Lázlóné, Szontag Auréla és gyermekei, valamint számos rokonság n-veben is. Nyugodjék békeben!

* **Uj postahivatal.** A nagyvárad posta és táviróigazgatóság közölni teszi, hogy Biharvármegye Dombrovány községében Dombrovány elnevezéssel 1898. október 1-én teljes terjedelmű szolgálatot működő postahivatal lép életbe. Ezen postahivatal megnyitása napjától kezdve a postakárékpénztár közvetlő hivatala gyanánt is működik.

* **Gyászistentisztelet.** Tegnap délután a budapesti zsinagógában a fővárosi polgári leányiskolák növendékei gyászistentiszteletet tartottak Magyarország boldogult Nagyszónya: Erzsébet királyné 6 felsege emlékére. A gyász beszédet dr. F é n y e s Mór mondotta.

* **Betörők garázdálkodása.** A tolvajok és betörők nap-nap után halhatatlan magukról. Nem használnak a rendőrség érelyes intézkedése sem az a szigor, melylyel a törvényszék a megcsipett gazembereket sújtja. Ma ismét nagy betöréses lopásnak a híre veszők. A betörést ismeretlen tettesek Szobozlón K a t i Mihály karára követték el, kinek lakásába betörve 1200 frt értékű ruhát és ágyneműt loptak el. A rendőrség szigorú nyomozást indított az ismeretlen tettesek mielőbbi kézrekerítésére.

* **Nagy Erzsébet alapítvány.** Az innsbrucki közsegánacs máj rendkívüli ülésén Greil polgármester közölte, hogy Sieberer János, az innsbrucki árvaház alapítója, a községnek újból 200000 frtot adományozott azzal a rendeltetéssel, hogy boldogult Erzsébet császárné és királyné örök emlékére alapítványt tegyenek. A polgármester ezután felolvasta a nagyilekü alapító levelét és közölte, hogy a Sieberer által alapított árvaalap már 1.200.000 frtra rug, ugy hogy örök időkiig 22 árvagyermeket lehet bőségesen ellátni és felnevelni. Ez alapítvány — ugymond a polgármester — annál nagyobb elismerést érdemel, mert az alapító nem egy nagy vagyon feleslegéből tette, hanem egy egész emberöltőn át fáradatlan becsületes munkásságot fejtett ki, hogy ezt a humanus célt elérhesse. Miután a nemes alapító kérte, hogy minden ünneplést mellőzzenek, nem marad egyéb, minthogy a város legbensőbb köszönetét kifejezzék. A község tanács tagjai tiszteletük jeül felállottak helyükről és a polgármester jelentését tudomásul vették.

* **Dr. Schlauch Lőrincz** biboros püspök e hó 21-én ülte meg püspöke szenteltetésének negyedszázados jubileumát, a mely alkalomból Debreczen város tanácsa nevében K o m l ó s s y Arthur főjegyző távirati uton fejezte ki üdvökvánatát, a melyre ma K o m l ó s s y Arthur nevére a következő köszönő távirat érkezett:

Schlauch bibornoktól

»Debreczen szab. királyi város tekintetes tanácsának szives megemlékezéséért s üdvökvánataifért méltóztatassék tolmácsolni őszinte meleg köszönetemet hazafias üdvözetemet és kiváló tiszteletemet.

Dr. Schlauch Lőrincz bibornok.

* **Hirdetés.** A törvényhatósági bizottság legtöbb adófizető tagjainak (virilisek) névsorát az 1886 ik évi XXI-ik t. czik alapján minden évben az igazoló választmány állítja össze s illetve igazítja ki s ugyanezen törvény 26. §-a szerint a sorrend megállapításánál az

állami felekezeti, törvényhatósági, községi és magánintézetek tanárai, a tudományos akadémiák tagjai, az akadémia művészek, a folyóirat és lapszerkesztők, a lelkészek az ipar és kereskedelmi kamarák bel és kültagjai ugyszintén a magyar államban érvényes oklevéllel ellátott tudorok, tanárok, ügyvédek, bírák, orvosok, mérnökök, építésszek, gyógyszerészek, sebészek bányászok, erdészek, gazdatisztek és alatorvosok összes egyenes állami adója kétszeresen számított; továbbá a férj vagy atya államadójába a nő, valamint a kiskorú gyermekek állami adója is beszámítandó, ha a nőnek vagy kiskorú gyermekeknek vagyonát kezeli. Ehhez képest értesítették a város érdekelte lakossága, hogy a legtöbb adófizetőknek hivatalos kimutatása Vecsey főjegyző hivatali helyiségében a folyó 1898. évi szeptember hó 23-ik napjával kezdődő 8 napig — közszemlére kitétetni rendeltetett, ott az megtekinthető s ha az illetők ezen nevjegyzék ellen felszólalni kívánnak és illetve adójuk kétszeresen beszámításának kedvezményét a jövő 1899-ik évre igénybe venni óhajtják: e végett ugyanazon hivatali helyiségében üléselő Igazoló választmány előtt a folyó 1898. évi Október hó 1. és 2. napjain d. e. 9—12 és d. u. 3—6 óráig szóval vagy írásban jelentkezzenek és jogosultságaikat igazolják, mivel későbbi felszólalások figyelembe vételni nem fognak, Debreczen, 1898 Szeptember hó 22-én. A városi tanács.

*** A legnagyobb kaszárnya.** A világ legnagyobb kaszárnyájával Varsó dicsekedhetik. A hatalmas épület 38.000 katonát, vagyis teljes két orosz hadtestet képes magába fogadni. Az utána következő kaszárnya Angliában Adlershotban van, mely csak valamicskével kisebb a varsóiánál. 1900 hektár területen fekszik. E kaszárnya 1856-ban épült. Az utóbbi időben renoválták és több épületrészt köből újból építettek, mi az államnak közel 32 millió frankjába került. Az adlershoti kaszárnya rendes körülmények között körülbelül 20.000 embernek és 5.000 tisztnek ad helyet.

*** Nevezetes óra.** A londoni Hampton Courtban, abban a hálószobában ahol II. Vilmos aludt volt egy hatalmas óra látható, amelyet 1660-ban készített Dan Quare. Ez az óra még most is a gépészet remekének tekinthető. Évenként csak egyszer kell felhuzni és a legnagyobb pontossággal jelzi az órákat és negyedeket. Az minap hirtelen megállt a mi a palotában nagy izgatottságot keltett. Szerencsére azok a szakértők, akik tavaly a westminsteri órát is lecep-rálták. Az órásook véleménye szerint az óra még 200 évig is eljárat.

*** A királyné testvére Bécsben.** Trani Matild grófné, a királyné nővére, Schmit Neli kisasszony inkognitó alatt érkezett Bécsbe. A szállodában, ahova szállt, nem ösmerték a fejedelmi helyet, a bejelentő lapra Schmidt Neli kisasszony nevet írt, csak az egyik detektívnek tűnt fel, hogy Schmit kisasszony nagyon hasonlít Erzsébet királynéra. Csak délben tudták meg, mikor, mint megírtuk, a király a szállodába hajtatott, hogy Schmit kisasszony a királyné huga, a király megkerdte a portástól, vajjon Schmitt kisasszony lakásán van. A portás azt felelte a királynak, hogy a kisasszony elment hazulról. Schmit kisasszony nyomban megérkezése után a kapuczinusok templomába ment, a hol a páter gvardiánnal tudatta, hogy a királyné nővére, a koporsónál imádkozni akar. A páter gvardián azonnal levezette a grófnét a sirboltba, a hol virágkerét tett a királyné koporsójára és negyed óráig csöndesen imádkozott. A király a szállóban hagyta a nevjegyet s egy óra mulva újra elment, hogy sógoróját meglátogassa, De a grófné még akkor sem volt a szállásán. A király megmondta, hogy félóra mulva még egyszer el fog jönni és ha Schmit kisasszony addig hazaérkezik, értesítsék őt látogatásáról. A mikor a király harmadszor jött a szállóba, végre ott-hon találta sógoróját. A fölajánlott villamos fölvezőt nem a kart a használni s

a lépcsőn ment föl az emeletre s sógoróját lakosztályába, hol 20 percet töltött. Egy óra mulva Schönbrunnba hajtatott, hol a látogatást viszonzta.

*** Kétféjű sas és magyar czimer.** Azok a magyarok és különösen az országgyűlési képviselők, akik a királyné temetésén Bécsben voltak, mégsem hozták a császárvárosból csupa kellemetlen tapasztalatot. Akadt ott számkra kellemes meglepetés is, melyly a bankgassei magyar miniszterium épülete szolgált nekik új mezében. Ez az épület tudvalevően két egymás mellett levő házból áll, melynek egyike a magyar, a másik az erdélyi udvari kancellária helyisége volt. Volt ennek az utóbbinak egy nevezetessége, amiről sok bénszéki beszéd hangzott el a magyar képviselőházban. Kétféjű sasmar terjesztette ott szárnyát a kapu fölött: ez volt oka a nagy nehezítésnek. Most azonban, mikor a képviselők a királyné temetésén Bécsben jártak, nagy meglepődéssel tapasztalták, hogy a kétféjű sas — eltűnt. De tért meg meglepetésüket, mikor az épület másik részén, mely regebben a magyar kancellaria helyisége volt, a régi kopott, töredezett magyar czimer helyén új, korrekt czimert találtak melyről még a czimertartó angyalok sem hiányoznak. A palota javítása közben kiderült ugyanis, hogy a czimer csak a sok átmeszeltől olyan kopott s hogy a nésztréget alatt teljes épségben maradt meg a régi, aranyozott magyar czimer. A meszet levakarták, lemosták s ezért ragyog most a czimer régi százéves, szolid aranyozásában.

*** Névmagyarosítások.** A belügyminiszter engedélyével vezettek nevüket Schmiel György Sugár, Panik Kálmán Uraira, Prüsszinger Pál Pécsire, Pringmann Károly és kiskorú gyermekei Batorira változtaták.

*** Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonnok, az elhunyt altársainak, jóbarátoknak, ismerősöknek s általában a n. é. közönségnek, kik id. Gulyás Károly f. hó 21-iki végtisztességétől való megjelenésükkel, vagy más uton is fájdalmonkat enyhíteni kegyesek voltak, ez uton mond köszönetet a gyászoló család.

Színház.

A társulat megérkezése.

A debreczeni színház-társulat 29-én a déli vonattal megérkezik, kivételével azoknak a tagoknak, kik aznap az utolsó előadásban »Bernardo Montillában» Máramaros szigeten játszanak. Ez utóbbiak 30-án érkeznek meg.

Az »Oroszlánvadász» M.-Szigeten.

Az »Oroszlánvadász»-nak, mely nálunk első operette újdonság lesz, — tegnap volt a bemutatója M.-Szigeten. Az operette zajos sikert aratott, melyben főrésze volt Serfőzi Zseninek, ki egy havi szabadság után először lépett fel. Kedves játékával és sikkes mozdulataival nagyban kiérdemelte a közönség tapsait.

Erzsébet királyné gyász-ünnepén.

Beszéd és ima.

Irta és elmond a Debreczenben az új izraelita templomban

Krausz Vilmos főrabbi.

Lőn az Úrnak beszéde Ezekiel profétához mondván: »S te, oh ember fia jajdulj fel derekadat törve s keservesen nyö-ző-ögi szemek láttára. S ha kérdezik tőled: miért nyögsz te? Akkor feleld: A hir miatt, mely jött s elolvad minden szív s lankad minden kéz s elborul minden lélek és minden térd vizzé válik — ime ez jött s történt meg, szól az örökkévaló Isten»

Ájtatos gyászoló gyülekezet!

»Egy szó nyilallott a hazán keresztül, egy röp-ke szóban mennyi fájdal-

lom: egy minden szívet megdöbbentő, minden elmét e kabrió, képtelenül borzalmas remhír, mely a derült égből lecsapó villámként mindnyajunkat porig leujtolt, királyunkat, hazánkat legmélyebb gyászba borította. S ha tőünk is azt kérdik: Magyarország nepe! miért nyögsz te oly keservesen? Mi is fajtadomtól elszorult szívvel a profa idézett szavait adjuk feleletül: »A hir miatt, mely hozánk szárnyait, megolvastán minden szívet, elfogván minden lelkéte ime hirtelen, varratlanul jött reánk s történt meg az Örökkévaló Istennek feloghatalan végzése: Erzsébet a miszeretett, imá-dott királynénk meghalt!

S nem a csendes, természetes halál szárnyain szállt fel az ő jámbor szent lelkemennyel Urahoz, a lelkek örök nonaba, hanem orgyilkos szentségtelen kezétől tasztíva hullott az Örökkévaló szomolya-oz: Erzsébet királynénkát megölték!

Egy pokolszinte emberakat öltött sátán ugrott elő sőt a világ üregből, neki rogtott a legfenségesebb királyaszony megszentelt alakjának, keresztüli szúrva azt a sokat szenvedett artatlan, aldoit jó szívet, melyhez milliók szíve szeretetben tapadt.

Soha intőztatott csapás nem ért koronás főt és nemzetet mint ez, mely annyi megpróbatást atszenvedett, a keserűség poharat annyiszor fenekig ürtett öreg jó királyunkat és annyi hanyattatásnak kitett nemzetünket, e hó 10-én érte. A mi csak a fajtadalmi sajkóva kebeltepvő megrázóva teheti, az mind őszpont-sult e borzasztó, verfégyasztó gyász-esetben.

»Nem ért ilyen mégtiteketőhűtnak vandorai, óh néz zetek ide éslássátok, van emégbánatazenbantomhoz hasonló, mely én rajtam megesett, melylyel az Örökkévaló illetett engem bösz haragja nank napján: így jajdul király és nemzet Jeremiás siralmának idézett szavaival.

De vajjon Jeremiás profeta és a többi mátyrok banattejes siralmainak egész sókincse elég gazdag-e ecsetelni a veszteség nagyságot, kifejezni a gyász mélységét, a bánat végtetenséget, mely a király és nemzet lelkét elfogja, keblét szoritja? Ki volna képes ily mélyen metsző fajtadalmat szóval előadni? Nem szavakat — könnyeket a dött erre a természet!

S mi könnyezünk, sirunk, gyászolunk, kesegbeesetten sir, gyászol hazánk egész népe — ah sirjunk, sirjunk jószágos atyánkkal, öreg nagy királyunkkal, kit annyi keserves mátyrság után és a legsúlyosabb fejedelmi gondok közepett sujtott le a legkegyetlenebb csapás, elragadva oldaláról forron szeretett hitvestársát, azt a »rendkívüli aszszonny», ki őt 44 even át feláldozó hűség-gel vette körül, ki legigazabb tanácsadója volt, ki életnek boldogsága, bánatos aggkorának vigasza, támasza és ereje vala!

Szegény jó királyunk! »micsoda bizony-ságot, micsoda hasonlatosságot hozhatnék eléd, — hogy megvigasztalnálak? Hiszen nagy mint a tenger a te nyomorúságod, ki gyógyíthatna meg? Gileád minden balzsama nyujthat-e gyógyírt szived vézró sebére? enyhítheti-e fajtadalmat néped millióinak és az egész nagy világnak megnyilatkozott legőszintébb együttérzése, szánó részvéte? — Tejed vigasztalni nem — csak sirni tudunk veled, oh király, amint már annyiszor sirtunk és gyászoltunk veled és királyi házaddal, a mint már megtanított bennünket erre a sok szerencsétlenség és csapás, melyet reád és fenséges családodra mért Isten kifürkészhetetlen végzése.

De nemcsak miattad gyászol veled és gyászba borult családoddal résztvevően nemzetünk, hanem saját maga gyászát ulti meg — a magyar nép, saját maga nagy vesztesége fölött kesereg, a saját magát ért legrettenetesebb csapás súlya alatt

verődik. Mert akiben Te, oh királyunk szerető hü hitvesed a gyermekeid edes jó anyját siratod, — benne mi is szerető jó anyunkat, nemzeti boldogságunk alapjának megalkotóját, szent rajongással imádtott királynénkat vesztetük. Őt, a legdicőbb uralkodói erényekkel megaldott királyas-zonyt, a szegények nemtőjét, a nyomorgók istapolóját, az özvegyek, árvák és szenvedők vigasztalóját, az elnyomottak védelmezőjét, kinek lepte-nyomai mindenütt, ahol haladt, a könyörület és a kegyesség illatos virágai fakadtak, akinek n-vét palotában és kunyhóban, előkelő és pór, gazdag és szegény — szent ahítattal, hálás imádsággal, áldással ajkain mondta ki, kinek anyagi jó szive mi liók boldogságának kiapadhatatlan forrása volt. Nem volt meg soha a születés- és trón glóriájában ragyogó uralkodóné, kit alakjának természetes lensége é-nemes egyszerűsége, leikének végtelen jósága és gyöngedége — mint lenyének legigazabb megnyilatkozása — olyannyira a népek sziveinek imádottságára te-te volna, mint ő.

A dicsően uralkodó Habsburg-családnak nem volt még királynéja, kihez minden magyar anyai szeretettel, akkora rajongással tekintett volna fel, mint boldogult Erzsébet királynénkra. — S méltán, mert soha a magyar nemzetenek igazabb jóakarója, hathatóbb partfogója és védelmezője nem volt, mint ő. Midőn fiatalságában először jelent meg közöttünk, az ő kéré szavára hullottak le a bilincsek a rabságban sanyidó nagy hazafiakról, nyitlak meg nekik a börtön ajtajai s akkor szünt meg az ostromállapot hazánkban. — Midőn mindenki ell-nünk volt, ő volt az, kinek nemesen érző szive letaposott, elnyomott nemzetünkhöz lehajlott, s mikor békét kellett szerezni király és nemzet között, Erzsébet királynénk volt az, ki népünk iránti meleg rokonszeavvel erősítette királyi ferjét és a haza nagy bölcsét a kibekülés nehéz munkájában s gyöngéd női tapintattal egymásba teve az apa és gyermeke: király és nemzet kezeit, diadalra segítve a kotmanvos szabadságunkat, így lépett be alkotólak a magyar nemzet tört-nelmebe. A kiegyezés létrejöttét követő koronázás óta egészen nekünk adta szívet Erzsébet királynénk. Magyarországot mint edes otthonát szerette, szerette hegyeit és völgyeit, hatalmas folyóit, és csendes patakait, rengeteg erdeit és delibatos rónait szerette a magyar népet és zenzetes nyelvét, irodalmát, műveszetet, együtt érzett a nemzettel, együtt gyászol és könyezett velünk hazánk nagy bűnére, Deak Ferencz ravatalánál és együtt lelkesedett velünk ezeréves jubileumunk örömnepén. Fölötte nagy vonzalommal és ragaszkodással volt a magyar társadalomhoz, legbuzgóbb érdeklődést tanusított a magyar cultura előmozdítása iránt s legnagyobb örömmel töltte el szívet, hogy láthatta Magyarországot fellendü eset, haladását.

S midőn mindezeket végig tekintve, meg-rázkódtatással, könnyelt szemekkel gondolunk arra, hogy mit vesztett hazánk, mit vesztett nemzetünk, akkor áll csak előttünk igaz nagy ságában az a veszteség, amely szeretett királyunkat, a legjobb uralkodót érte. Mert amit a nemzet vesztett, amit a haza sirat, azt ő is miad elvesztette, mind siratja; hisz a nemzet java, a haza boldogsága, királyunknak legfőbb java és boldogsága. S midőn a mélyen érző, családjahoz fenkölt gyöngedséggel ragaszkodó királyi ferj és apa a leghüsege sebb hitves és legjobb anya elvesztése, családi boldogságának összeomlása fölött kesereg — a z á l l a m f ő veszteségét meg ket szerezzi, megsokszorozza a nemzetet és hazát ért veszteség — s ajkainkra tolnak a költő szavai:

»Minket kétszeresen sanyar
Egő fájdalom és nemzeti veszteség le

Azért kedves gyászoló atyámfiai, keseregjünk megtörve, erősségünket vesztve — mert elolvadt, megsemmisült az áldott jó szív, mindnyájunknak szive; megdermedt a mindnyájunknak boldogságot osztó, alkotó kéz, elborult mindnyájunknak, nemzetünknek a lelke, ellető ereje.

„Népe m leánya Magyarország, öltsgyászruhát, heverj hamuban-ülj gyászot, egyetlent a magane-mében, sokszorozott keserűséggyászdalára zendülj, mert hirtelenültört a gonosz pusztító reánk!»

Ah sirjunk, zokogjunk, boruljunk le a porba a Mindenható előtt, kinek keze le-sujt, de fel is emel; sebesít, de meg is gyógyít; áljunk fel, fohaszkodjunk Istenhez irgalomért, ontsuk ki előtte gyászoló szívünk keservét buzgó ajtatos imában:

I m a.
Mindenható Isten! Élet és halálnak szabados Ura! Irgalmas mennyei Atyánk! Fajdalomtól elfacsart szívvél, rettenetes végzésed sulya alatt vergődő lelekkel, suváravesztett, fnyeoszott könnyező szemmel járulunk színed elé, hozzái emelve remegő kezeidet, megzörgeve kegyelmed ajtaját.

Urunk! Istenünk! Bizonyára nagyon bűnösök vagyunk, nagyot vétkeztünk, hogy Te ily rettenetes nagy csapással illeted jámbor hü felkenedet, öreg jó királyunkat, nemzetünket, szép hazánkat! Oh Isten, nem vagyunk oly merészek, hogy kérdezzük, miért nehezül reánk olyannyira a te sujtó kezéd, miért enged e isteni hatalmad, hogy a gonosz diadalmaskodjék az erény és jóság fölött; nem vagyunk oly merészek, hogy egy pillanattig is kétkelődjünk Gondviselésed igazságában; hanem megalázva magunkat elismerjük, hogy szent és igaz vagy, oh Isten, igazságosak a te végzéseid, mert hiába nem vered, nem illeted bánattal a zember fiait.»

«Hajh, de bűneink miatt
Gyult harag kebledben
S elsujtad villámidat
Dörgő felegedben!»

Ah! bűnösök vagyunk, vétkeztünk! Azért vertél bennünket oly keményen. Le hullott fejük koronája, jaj, a h j a j nekünk, mert bűneink miatt történt!

De ime, ah Urunk, Istenünk, bűnbánatos megtört szívvél, megalázott lehajtott fővel terünk vissza Hozzád — oh, fogadd megint k-bledre megtért gyermekidet; hisz' gyarló földszülöttek, por és hamu vagyunk! Bocsd meg vétkeinket végtelen irgalmadban és fordulj megint felénk, halgasd meg imánkat ajtatos fohaszuokat midőn mi gyarlók, bűnösök, szentségtelen ajkainkkal imadkozunk Hozzád a Te szentédért, szentséges anyankért, a te hü és jámbor szolgálodért, Erzsébet királynénk lelki üdvéért

Oh, minden lelkek teremtője és Ura! Vedd fel a sok földi szenvedés által megszentelve hozzád visszatért király-asszonyunk lelkét dicőseged égi fénylakába, az üdvözöltek örök honába és részesít-d arczod szemléletének mennyei gyönyörében! Jutalmazd meg őt nemes erényeiret és jámborságáért, melyben járt előtte földi pályájan, jutalmazd meg őt anyagi jóságaért és szereteteért, melylyel mind-nfelé áldást és boldogságot árasztott; jutalmazd meg őt azon hűséges szereteteért, melylyel elnyomott, de általa felemelt magyar nemzetünk iránt viseltetett. Hallgasd meg könyörgését, midőn ott fent is szent trón-zsá-molyodhoz borulva, irgalmadat és oltalmadat kerí banatos özvegysegre maradt felséges Uranak, elárvult gyermekeinek, népeinek. Ragyogtasd lelkét örök üdvösséged fényében! kifaradt testének pedig, átdőfött hamvadó szívének adj csendes pihenést a sir ölében mig majdan eljövend a nagy nap, mely feltámasztja a holtakat sirjaikból és összehozza a halál által elválasztott szíveket.

A fölötte nehezen sujtott királyi családnak adj vigaszt és megnyugvást, Te oh Urunk, Istenünk, ki minden vigasznak örök kutforrása vagy!

Királyok királya! oh csepeg esd mennyei vigaszod enyhítő balzsamát felséges királyunk vérző szívébe, légy erőssége és támasza, hogy népei boldogítására irányzott tettereje a sok és nagy megpróbáltatás terhe alatt el ne lankadjon. Add, hogy Benned való

hite és bizodalma, mely ez utolsó legiszonyosabb csapásodnál jámbor lelkű királyunk szavaiban megnyilatkozott, erősítse szívet, hegess-e be annak sebet — Isten legyen oltalma és védelme, reményének szirtje, Amen.

Népeknek Istene! mennyei Atyánk! Te kints le magad egedből gyászoló hazánkra, nézd a nemzet könnyeit és adj vigaszt faldalmának! Könyörülj, oh Örökkévaló, irgalmazz! engedd, hogy haragodnak ez utolsó legirtózatóbb sujtásával megbűnhötte legyen mar e nép a mult a t s j ö v e d ő t.

Emelj fel bennünket és tarts ezután távol tőlünk és szeretett királyunktól minden vést, minden csapást. Küldd áldásodat felséges királyunkra és fenséges családjára, kormányunkra, törvényhozóinkra. Áldd meg városunkat, egyházat, világi és katonai hatóságait, intézeteit, testüeteit, áldd meg hazáokat és hon minden fiát! Add, hogy a mint most közös fájda omban összefoytak könnyeink, egybeolvadt mindnyájunknak lelke — úgy forrjon egybe mindenha a nemzet szive királyunk és trónja iránti rendíthetetlen szeretet-heg és hűségben — vigasztalaslak dicső királyunknak, kegyeletes hálaáldozatul üdvözült Erzsébet királynénk emlékezetének — így segítjen beonunket az Örökké való! Amen.

KÖZGAZDASÁG

Sertésvásár.

szept. 22.

Kőbányai sertés piac. Szerbiai: Nehe páronkint 320 kilogrammon feüli sulyban) 54—55 krajczárig, közep (pkint 251—320 — kilogramm sulyban) 55—56 krajczár, Könnyű (páronkint 240 kilogramm-ig terjedő sulyban) 53—54 krajczárig.

Sertéslétszám: 1898. évi szept. 20 án — volt készlet 46.169 darab, 1898 szept. hónap 21-én felhajtatott 631 db, 1898 szept. hónap 21-ik napján elszállitatott 411 darab 1898 szept. hó 22-ik napjára maradt készletben 46.389 darab. — A hizott sertés üzlet-irányzata lanyha.

Budapesti gabonátözsde

szept. 22.

Árnyajzlet hivatalos árjegyzései a következők:

Búza	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	76	—	80	00.00—00.00
»	77	—	81	00.00—00.00
»	78	—	82	—
Tiszavidéki ó	79	8.80 - 8.90	—	9.50 - 9.55
»	76	8.95 - 9.00	80	—
»	77	9.05 - 9.15	81	00.00—00.00
Festvidéki ó	78	9.20 - 9.25	82	9.45 - 9.50
»	79	9.00 - 9.10	—	—
Fehérmegyési ó	76	9.25 - 9.25	80	—
»	77	9.25 - 9.25	81	9.50 - 9.55
»	78	9.40 - 9.45	82	—
»	79	8.95 - 9.05	—	—
Bácskai ó	76	9.10 - 9.15	80	00.00—00.00
»	77	9.20 - 9.30	81	00.00—00.00
»	78	—	82	—
Észak magy	—	—	—	—
»	75	—	80	—
»	79	—	81	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilógramm
Rozs elsőrendű	uj 70—72	7.25 7.30
» másodrendű	»	7.15 7.20
Árpa takarmánynak	» 60—62	5.45 5.50
» égetni való	» 62—64	6.25 6.30
» sertőzdei	» 64—66	7.30 8.20
Zab	» 39—41	5.40 5.70
Tengeri bánsági	uj	5.30 5.35
» más nemű	»	12.— 12.75
Repce bánsági	»	—

CSARNOK.

Könyvtárban.

Itt ülök a könyvtár porlepte kötetei közt Régi időktől kezdve — mikor még csak kezdtek tanulni az irast az emberek — egész a mai napig vannak itt mindenféle könyvek. Forгатom... forгатom az írott és nyomtatott lapokat s a napsugarban tánczó por

szemek homályos ködén, látom elvonulni rég letűnt századok ma már idegen alakjait . . .

Erős pergamentlapra szép calligraphiák vannak színesen, czifra kikerekítve. Iródeák írhatta valaha, bárány türelemmel a görbe betűket, a tarka képeket, kezdetleges az írás, nebez a stylus:

„És elvívék derék gazda-urat Baltás Andorást nehéz tatar-rabigába és itthon marad: az ifju menyasszonya, szép Kenessey Borbála. Szép leányzó, kihez szépségben, nagy gazdagságban senki sem vala fogható. Vitéz legények kínálák vala uj mátkagyűrűvel, de ő gyászt öltö magára, elada vala minden drágaságot, arany-czüst marháját, és elméne vala szerette mátkája után nagy Tatarországba, kiváltani őt nehéz rabságából.

Szegény Baltás Andorás rut leve pedig és bēna a nehéz rabságba, szép Borbála mégis csak ehöz, ragyás arczat könnyével áztatá, rut fejét fehér kebelén nyugtatá, mert igaz vala szerelme az asszonynak . . .

Forgatom, forgatom a pergament . . . Csokolódzó galambpár van festve iromba színekkel . . .

Gazdag vala a várkisasszony, őseinek száma 12 apai, anyai agon. Hirhedett vala a szépsége hetedhét orszagon még inkább a gazdagsága jó messzi határon. Urak jöttek háztüz nézni, szép vitézek, nagy jószágok birtokos, fejedelmek sarjadéki . . . Szegény dalos diákot kopott atylaban — lantja egyetlen birtoka — ki vett volna számításba? Lantja pedig úgy kesergett — dala pedig úgy panaszkodott . . .

Szép várkisasszonynak ragyogó szemeit ellepte a könny, szíven atrezgett a dal . . . Késő éjszakan nem felve az apa üldöző haragját, vissza nem tartva aranykincs-halmaztól nem riadva vissza idegen fardalmaktól, ellőtt a varból a szép leány s szerelmes dalnokával tova lebbent az ismeretlen élet, talán rideg utain, de vezérsillaga lőn a szerelem, s fénynyel arasztá el egész életét . . .

Forgatom . . . forgatom a pergament . . . Letört lilom van festve, halvány irissel . . .

„Elvitték a vezér lányat török pasa haremébe . . . Ifju dalia megfuvatta a harci riadót s 50 emberrel, ötven valogatott vitézzel neki indult nagy Törökországnak vissza-hozni elrabolt üdvösségét, szerette mátkáját. Védve volt a basa haremé marczone török katonáktól, de a bátor ifjak tűzön és vizen keresztül harcolva cseliei és erőszakkal eljutottak a háremig. Ott rájuk ismertek, elfogtak őket, börtönbe vetették, az ifju vezért maglyára itelték. Szép arajat kivitték az erkélyre: hadd nezzze, hogyan ég porrá aki a hatalmas basával ellenkezni mer.

Fehér ruhába öltöztették a lányt szép selyem, dragagyöngyös menyasszonyi ruhába, fején nagy gyémánt csillog, úgy égett, úgy ragyogott a maglya felövellő lángjában . . . utolsó istenhozzadot intett az ifju, felmagasztosult arcán talviági öröm dicsénye terült el eretted halok meg . . . összecsaptak deli alakja fölött a lángok, a következő perczben repült a szép menyasszony is fehér ruhájában, gyémánt csillagával: oda vetette magát kedvese mellé.

Forgatom, forgatom a pergament lapjait . . .

Itt egy ifju, titánerővel ostromolta meg a sziklát, hogy forrásra találjon azért, hogy teljesítse a feladatát, melyet kedvese elnyeréséért tűztek ki, ott ifju hajdon, gyöngé mint a har-

mat, fegyvert ragad s utolsó leheletéig harcol vőlegénye üldözői ellen, nő-orozlan a csata hevében, boszuló arkangyal lángoló szerelmében . . .

Elfogy a pergament, eloszlanak az írott betűk, elűnnek a czifra képek kihull kezemből a pergament . . .

Szép sima papíron, sorba ékelt betűk sorakoznak . . . fekete és egyforma mind, nyomtatott képek mereven bámulnak le a sima lapokról . . .

Guy de Maupassant mesél a fél-szüzekről nőkről, akik nem ismerik a szerelem magasztos erényét, csak a szeretkezés érzéki vágyait . . . férfiakról, akik nem kiérdemlik, de kibéreltik a szerelmet óra-nap számra, megvásárolják a mámort, a gyönyört s nem veszik észre hogy nemcsak pénzzel, de ifjuságuk szép éveivel fizetnek . . .

Forgatom, forgatom a lapokat . . . Elém mered a Zola Nanájának meztelen teste, épp olyan benne a lélek is: meztelen és sivár.

Sohol egy igaz, nemesebb érzés, melybe be tudna burkolózni . . .

Forgatom, forgatom a lapokat . . . Szemermetlen asszonyok egész raja tánczol előttem . . .

Orpheumok asztalain, sötétillatterhes buidoirok mélyén, a chambre-separéék selyem takarós agyan uott, halvány, kiélt alakok merednek elém . . .

Forgatom, forgatom a lapokat . . . Nincs a nőben szemérem, nincs a férfiban nemes vágy . . .

Nem célz többé a szerelem, magasztos, nemes célz, melyért világokkal harcol a férfi mlyért életét áldozza a nő, mely a szívbéli, lelki üdvöt a földi boldogsággal egyesíti! Az a szerelem, mely felemeli lelkünket, edzetté tesz az élet minden viharai ellen, fardalmainkban erőt, keserveinkben vigaszt, küzdeimeinkben kitartást nyújt!

Az a szerelem, mely nemes, nagy tettekre ösztönöz, a mely alkot, terem újabb és nemesebb eszméket, újabb és nemesebb nemezedeket, az a szerelem, mely az ur tökéletlen teremtményét egész emberré . . . nem: félistenné teszi!

Forgatom, forgatom a lapokat s elszornl a szívem, amint rám merednek az egyhangu, rideg betűk, rideg, meztelen testü, meztelen lelkü alakok . . .

Egyformák mind-mind, különböző varázciókban, de mindig ugyanaz az erzes, ugyan az az eszme: nem célz, de: eszköz a szerelem.

Száz és száz radinált izléssel megírott történet, duzzadó pikanteria, finom tollak finom írályva, de az alakok mind egyformák, mind arról regélnek, hogy a szerelem multságok és élvezetek aljas eszköze, megvásárolt, megfizetett eszköz; a gyönyörök, a miket szerez: fardatta, korán vénhédtté teszik a testet, rideggé, merevvé, korán vénültté teszik a lelket . . .

Kiesik a könyv kezemből . . . szép nyomtatott betűk, finom velinapír lehullanak a földre.

„Száraz pergamen, naiv, kezdetleges betűddel, naiv, kezdetleges történeteiddel: jövel vissza! Betűid görbék, írályod semmi, meséid egyhanguak, de alakjaidban van szív, van lélek, vannak igaz, nemes és nagy érzések!

Egy világos nagy szoba és egy 2 szobából álló garcon lakás a főtéren kiadó.

Ugyanott egy jó családból való fiu tanulóul felvétetik. Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Ujtalálmány

Szép akar lenni?

ha igen, úgy használja csupán a Fáy-féle arczkrémet. Egyedüli ártalmatlan csodahatású vegykrém a szépség ápolására u. m. szeplőmájfoltok, vörös pattanások mitesszen s mindennemű bőrtisztatlanság ellen.

Nem zsiros, habszerű gyorsan felszívódó kellemes illatu arczkrém, mely nappal is jól használható.

Egy nagy tégely ára 1 frt.

Készíti Grósz Nagy Ferencz gyógyszer. H. Sz. oszlon

Debreczeni főraktár **Dr. Rotschnek**
V. Emil gyógyszerháza Kossuth-utca.
Fáy Crème-szappan 50 kr.

Ujtalálmány

Árverési hirdetmény.

A Debreczeni szab. kir. város tulajdonát kepező Nagycseri, Jancsikai és Bánki erdőrészek makk termése **1898 évi szeptember hó 28-án** 1898 év október 1-től makkoltatás céljából a városház kistanácstermében **d. e. 10 órakor** tartandó nyilvános szóbeli árverés utjan haszonbérbe adatik, miről az érdeklődők azon megjegyzéssel értesitetnek, hogy az árverési feltételek a városi számvevői hivatalban megtekinthetők s az árverelők által a kikiáltási ár 10%-a készpénzben az árvereltető bizottság kezeihez leteendő.

Debreczen, 1898 szept. 19.
A városi tanács.

valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos koczkázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín s árnyalatban stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogasztóknak postabér-, vámmentesen s házhoz szállítva. **Minták postafordultával.**

Svájczba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. Magyar levelezés.

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben (cs. és kir. udvari szállító).

Selyem-damasztok 75 krtól 14 frt 65 krig méterenként és selyem-brocatok — saját gyáraimból

5

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélboriték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Éljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Évi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények' szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.